

Türk Nöropsikiyatri Derneği

6-7 Aralık 2019

**İSTANBUL BAKIRKÖY PROF. DR. MAZHAR OSMAN
RUH SAĞLIĞI VE SİNİR HASTALIKLARI
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ**

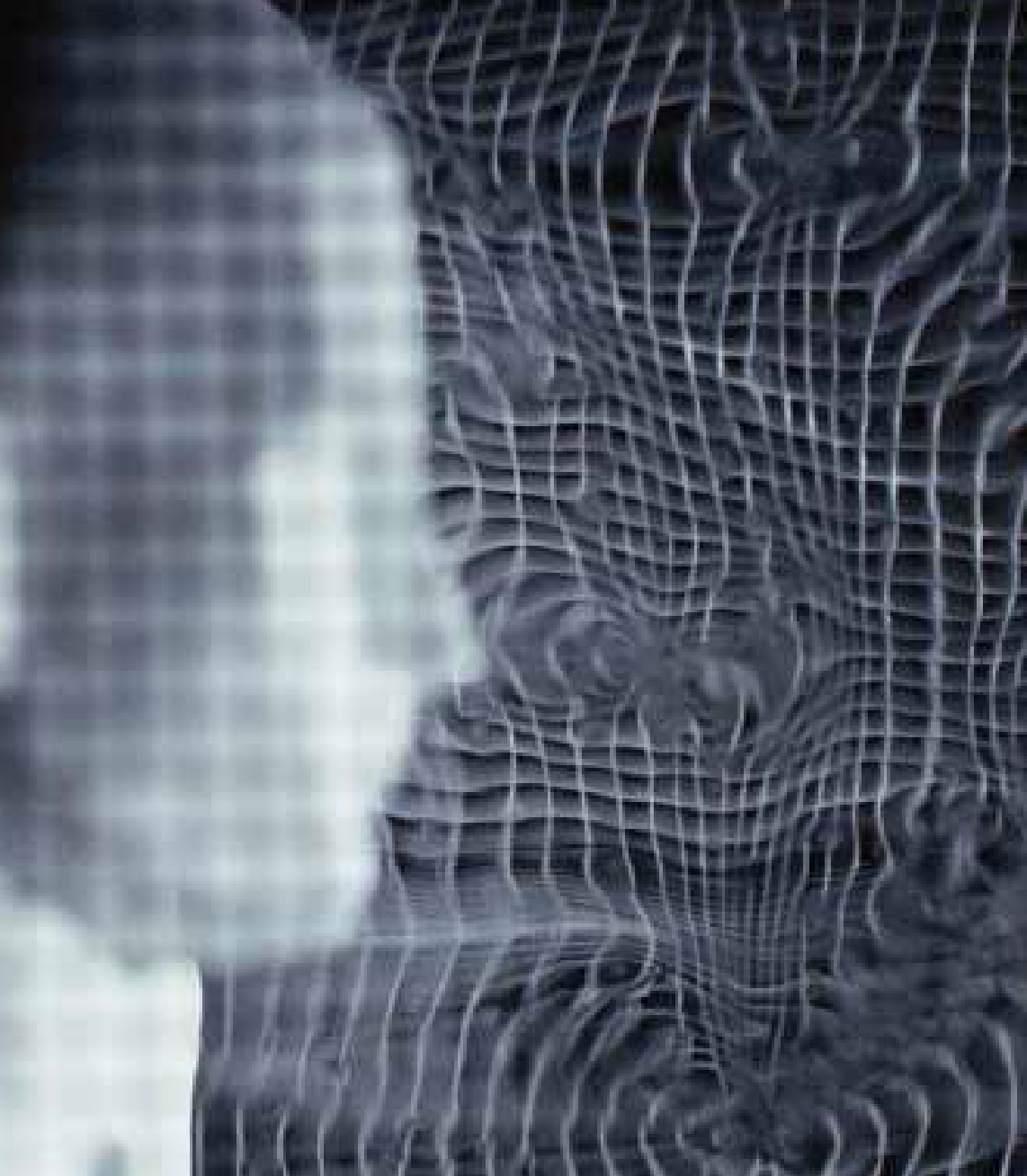
**12. Nöropsikiyatri
Günleri**

Bilimsel Gelenekte
105. Yıl

1914-2019

İletişim ve Önerileriniz için:
noropsikiyatri@flaptour.com.tr
www.noropsikiyatri2019.org

SÖZEL BİLDİRİLER

SS-1 AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ 5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MULTİPL SKLEROZA YÖNELİK FARKINDALIĞI

Burcu Yüksel¹, Eylem Özaydın Göksu², Ferah Kızılay³, Yeşim Şenol⁴

1 S.B.Ü İstanbul Bakırköy Prof.Dr.Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 2. Nöroloji Kliniği

2 S.B.Ü Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği

3 Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı

4 Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi Anabilim Dalı

AMAÇ: Multipl skleroz (MS), genç erişkinlerde en sık engelliliğe yol açan santral sinir sisteminin kronik, otoimmün, inflamatuvar hastalığıdır. Nöroloji stajı yapan 5.sınıf öğrencilerinin engelliliğe yol açan bu hastalıktaki farkındalık düzeyini değerlendirerek geleceğin hekimlerinin bu hastalık hakkında staj sonunda fikir sahibi olmasını amaçladık.

YÖNTEM :Çalışma 2018-2019 Eğitim döneminde Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim alan tıp fakültesi beşinci sınıf öğrencileri (n=70) ile yürütülmüştür. Araştırmacılar tarafından oluşturulan MS konusunda bilgi, tutum ve beceri soruları içeren anket formu eğitim öncesinde ve eğitim sonrasında uygulanmıştır. Son iki soru ise MS ile ilgili elde ettikleri bilgilerin kaynakları ve engellilik için MS'in önemini nasıl algıladıklarını içeren sorulardır.

SONUÇ: Çalışmaya 70 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilerin %70'i (n=49) kadın, %30'u (n=21) erkektir. Eğitim öncesinde öğrencilerin verdikleri doğru yanıtların ortalaması 16,6±5,9 iken, eğitim sonrası bu ortalama 23,1'e çıkmıştır (p=0,001). Eğitim öncesi ve sonrasında tutum açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık sadece "MS hastası olan bir kişi ile çalışmak isterim" önermesi olmuştur (p=0,001). Öğrencilerin becerilere ilişkin verdikleri yanıtlarda "Mümkünse MS hastası takip etmek istemem" önermesi dışındaki tüm beceriler eğitim sonrasında eğitime öncesine göre istatistiksel olarak anlamlı yükselmiştir (p=0,001). Öğrenciler MS hakkında en çok bilgiyi fakülte derslerinden edinmişlerdir. "MS, Türkiye için engellilik yaratan önemli bir hastalıktır" önermesine eğitim öncesinde öğrencilerin %35,7'si önemli bir hastalık değil derken, bu oran eğitim sonrasında %18,5'a düşmüştür.

SS-2 LİSE ÖĞRENCİLERİNDE ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI VE YALNIZLIK DÜZEYİ İLE PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIMI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Nükte Balcı Cebecioğlu¹, Hakan Karaş²

1 Özel Serik Hisar Psikoteknik Merkezi

2 İstanbul Gelişim Üniversitesi Psikoloji Bölümü

AMAÇ: Ergenlerde problemlerli internet kullanımı ve internet bağımlılığının yaygınlığı son yıllarda gittikçe artmaktadır. Problemlerli internet kullanımını etkileyen faktörleri saptamak bu sorunun yaygınlaşmasını önleme ve tedavisi açısından önem arz etmektedir. Çalışmamızın amacı lise öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ve yalnızlık düzeyi ile problemlerli internet kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

YÖNTEM: Çalışmanın örneklemini Antalya Bilfen Koleji ve Antalya Anadolu Lisesinde okumakta olan ve rastgele örnekleme seçimi ile belirlenmiş olan 400 öğrenciden oluşmaktadır. Tüm katılımcılara Sosyodemografik Veri Formu, Çocukluk Çağı İhmal Ölçeği, Yalnızlık Ölçeği ve Young İnternet Bağımlılığı Kısa Formu uygulanmıştır.

BULGULAR: Elde edilen bulgulara göre problemlerli internet kullanımı yaşa veya sınıf düzeyine göre farklılık göstermemiştir. Çocukluk çağı duygusal ve fiziksel ihmal ile problemlerli internet kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Yalnızlık düzeyi ile problemlerli internet kullanımı ile arasında ($r=0,379$, $p<0,001$) oranında orta düzeyde ve pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılan regresyon analizinde yalnızlık düzeyinin problemlerli internet kullanımı üzerine etki ettiği görülmüştür ($B= 0,386$, $p<0,001$).

TARTIŞMA VE SONUÇ: Lise öğrencilerinde sosyal beceri eğitimi ve kişilerarası psikoterapi gibi müdahaleler problemlerli internet kullanımının ortaya çıkmasını engelleyebilir.

ANAHTAR KELİMELELER: ergenler, çocukluk çağı travmaları, yalnızlık düzeyi, problemlerli internet kullanımı

SS-3 EPİLEPSİ HASTALARINDA VE HASTA YAKINLARINDA YASAM KALİTESİ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Gökçen Gözübatık Çelik¹, Mecbure Nalbantoglu²

1 Bakırköy Prof Dr Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Nöroloji Bölümü

2 Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji ABD

GİRİŞ-AMAÇ: Epilepsi hem hasta hemde hasta yakınları için yaşam kalitesini etkileyen kronik bir hastalıktır. Biz bu çalışmada epileptik hastaların ve yakınlarının yaşam kalitelerini ve etkileyen faktörleri araştırmayı amaçladık.

METOD: Toplam 54 epilepsi hastasına, 82 hasta yakınına ve kronik hastalığı olmayan 37 kontrol grubuna WHOQOL yaşam kalitesi ölçeği, Beck Depresyon ve Anksiyete Anketleri uygulandı. Demografik veriler, hastalık süresi, tedaviler ve test puanları istatistiksel olarak değerlendirildi. Gruplar kendi aralarında ve kontrol grubu ile karşılaştırıldı.

SONUÇLAR: Hasta grubunda yaşam kalitesi yüzdesi hasta yakını grubuyla benzer özellikte olup her iki grup için kontrol grubuna göre daha düşük yaşam kalitesi skorları elde edildi ($p < 0.005$) Çevre alt-grup puanı hasta yakını grubunda hasta grubu ve kontrol grubuna göre anlamlı daha düşüktü ($p = 0.001$). Hasta yakınlarında anksiyete skorları ($p = 0.002$) hasta grubunda ise depresyon skorları ($p = 0.003$) kontrol grubuna göre daha yüksek izlendi.

TARTIŞMA: Bulgular epilepsinin hastaların ve yakınlarının yaşam kalitelerini etkilediğini desteklemekle beraber hasta yakını grubunda anksiyetenin, hasta grubunda ise depresif bulguların daha fazla olduğunu göstermiştir.

SS-4 BİR RUH SAĞLIĞI HASTANESİNE BAĞLI TOPLUM RUH SAĞLIĞI MERKEZİNDE TAKİP EDİLMEKTE OLAN HASTALARIN KLİNİK ÖZELLİKLERİ VE TEDAVİ PROFİLLERİ

Eren Yıldızhan^{1,2}, Nesrin Buket Tomruk¹

1 Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 14. Psikiyatri Servisi, İstanbul

2 Bağcılar Meydan Toplum Ruh Sağlığı Merkezi

AMAÇ: Hizmet sunumu ile ilgili gelecekteki planlamalara yardımcı olması için, hastanemize bağlı toplum ruh sağlığı merkezine (TRSM) kayıtlı olan hastaların, sosyodemografik özellikler, psikiyatrik tanılar ve tedavi profilleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: 01.04.2019-01.10.2019 tarihleri arasındaki 6 aylık dönemde TRSM' ye kayıtlı olan tüm hastaların tıbbi kayıtları taranmıştır.

SONUÇ: TRSM' ye kayıtlı toplam 410 hasta mevcuttu, bu hastaların %56'sı (n=230) şizofreni spektrumu bozuklukları, %44' ü (n=180) iki uçlu spektrum bozuklukları tanılarına sahipti. Ortalama yaş 38,8 + 13,6; hastalık süresi 12,1 + 9,2; geçmişteki psikiyatrik yatış sayısı ise 2,6 + 3,9 olarak saptandı. Hastaların %75'i (n=309) oral antipsikotik kullanmaktaydı, %27'si (n=113) uzun etkili intramusküler antipsikotik (UEİA) kullanmaktaydı. Şizofreni tanılı hastaların %52'si (n=38), diğer psikotik bozukluk tanılı hastaların %34'ü (n=50), şizoafektif bozukluk tanılı hastaların %30'u (n=3), iki uçlu bozukluk tanılı hastaların %12'si (n=22) UEİA kullanmaktaydı. Antipsikotik tedaviye ek olarak antikolinergik ajan kullanımı hastaların %22'sinde (n=89) mevcuttu. Klozapin kullanmakta olan 45 hastanın tanılara göre dağılımı ise %44 şizofreni (n=20), %42 (n=19) diğer psikotik bozukluklar, %6 (n=3) şizoafektif bozukluk, %6 (n=3) iki uçlu bozukluktu. Hastaların %14'ünde (n=58) geçmişte özkıyım girişimi öyküsü vardı ve %11'inin (n=46) son 6 ay içinde yatarak tedavi öyküsü vardı.

YORUM: Geçmişte özkıyım öyküsü olan ve hastaneden yeni çıkmış olan hastalar da TRSM' den hizmet almakta olduğundan, bu ünitelerdeki fiziksel ve işlevsel düzenlemeler planlanırken, özkıyım riski yüksek olan hastaların gereksinimleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

SS-5 PERSEVERASYON TESTLERİNİN ALZHEİMER VE VASKÜLER DEMANSLARDA AYIRICI TANIYA KATKISI

Miruna Ateş¹, Nilgün Çınar¹, Şevki Şahin¹, Meral Bozdemir², Sibel Karşıdağ¹

1 Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nöroloji Anabilim Dalı

2 Maltepe Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı

GİRİŞ: Alzheimer demans (AD), bilişsel işlevlerde bozulma, günlük yaşam aktivitelerinde azalma, davranışsal ve psikolojik bozukluklarla giden ilerleyici bir nörodejeneratif hastalıktır. Vasküler demans (VaD) Alzheimer hastalığından sonra ikinci sıklıktaki demanstır. Beyin kan akımında azalma ve tekrarlayan inmeler sonucu ortaya çıkar.

Perseverasyon bir sözcük veya sözcük dizisinin hastanın iradesi dışında sürekli olarak tekrarlanmasıdır. Frontal lob etkilenimi ile ilişkilidir.

AMAÇ: Alzheimer ve vasküler demans olgularında bilişsel bataryada görsel ve sözel perseverasyonların ayırıcı tanıya katkısını araştırmaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM: Çalışmaya 2010-2019 yılları arasında takip edilen, yaş, cinsiyet ve eğitim süresi açısından uyumlu, klinik demans derecelendirme ölçeği (CDR) 0.5-1 arasında olan 103 AD ve global bozulma ölçeği (GDS) 3-4 arasında olan 55 VaD olgusu alınmıştır. Nöropsikolojik değerlendirme bataryası; Weshler memory scale I-II-II-IV,V,VI; yürütücü işlevleri değerlendiren benzerlikler, saat çizimi, atasözü yorumlama, Luria çizimleri, sözel akıcılığı değerlendiren hayvan sayma, K-A-S ile başlayan kelime türetme, meyve-isim çifti sayma; Stroop testi, görsel mekansal işlevler, Öğet sözel bellek süreçleri testini kapsamaktadır. Bu çalışmada görsel perseverasyon puanı olarak Luria çizimleri, sözel perseverasyon puanı olarak akıcılık testlerindeki perseverasyonlar toplamı alınmıştır.

BULGULAR: Yaş ortalamaları sırasıyla AD ve VaD gruplarında 74±6 , 73±6 yıl (p=0.5), kadın /erkek oranı sırasıyla 66/ 37 ve 33/22 (p= 0.4), eğitim süreleri 7.7±5 ve 6.4±5yıl (p=0.1) dir. Sözel perseverasyon AD hastalarında 2.1±2, VaD hastalarında 1.2±1 olup istatistiksel olarak anlamlıdır. Görsel perseverasyon AD hastalarında 5.6±5, VaD hastalarında 5.5±5 olarak saptanmıştır olup istatistiksel anlam saptanmamıştır.

SONUÇ: AD ve VD olgularında diğer bilişsel fonksiyonların yanısıra yürütücü fonksiyonlarda saptanan özellikle 'sözel perseverasyon hataları' ayırıcı tanıda önem taşımaktadır.

ANAHTAR KELİMELER: Alzheimer demans, vasküler demans, perseverasyon.

SS-6 65 VE ÜZERİ YAŞTAKİ BİREYLERDE PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE UYUM GÜÇLÜĞÜ

Sera Yiğiter¹, Hatice Selin Irmak¹, Gülşah Börekçi¹, Dilara Güzel¹

1 İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Gerontoloji Bölümü

AMAÇ: TÜİK verilerine göre 2023'te nüfusumuzun %10,2si yaşlı bireylerden oluşacak, Türkiye 'İleri Yaşlı Toplum' kategorisinde değerlendirilecektir. Alanyazında psikolojik dayanıklılık çalışmaları daha çok genç yaş grubu odaklıdır. Çalışmamızın amacı yaşlı bireylerin; psikolojik dayanıklılıkları ve yaşlanmaya gösterdikleri uyumda etkili olan sosyodemografik faktörleri(SDF) ve psikolojik dayanıklılıklarının yaşlanma sürecine olan uyumlarını nasıl etkilediğini araştırmaktır.

YÖNTEM: Örneklem 65 yaş üzerindeki 100 kadın, 100 erkek katılımcıdan oluşmaktadır. Dışlama kriteri olarak herhangi bir nöropsikiyatrik hastalığa sahip olma belirlenmiştir. Katılımcılar İstanbul ili Çatalca ve Afyonkarahisar ili Bolvadin ilçelerinde yaşayanlardan, olasılıklı örneklem tekniklerinden tabakalı örneklem tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Katılımcılara Sosyodemografik Veri Formu, Yetişkinler için Psikolojik Dayanıklılık Ölçeği(PDÖ) ve Yaşlılarda Uyum Güçlüğüne Değerlendirme Ölçeği(YUGDÖ) uygulanmıştır. Veriler SPSS 21.0 programı ile analiz edilmiştir.

SONUÇ: SDF'e göre; YUGDÖ'den aldıkları puanlar incelendiğinde katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, yaşadıkları ortam ve gelir durumları ile uyumları arasında, PDÖ'den aldıkları puanlar incelendiğinde yaş, medeni durum, yaşama ortamları ile psikolojik dayanıklılıkları arasında anlamlı fark bulunmuştur. PDÖ ve YUGDÖ alt boyutları arasında anlamlı negatif ilişki saptanmıştır. PDÖ ile belirlenen; kişinin yapısal stilinin yüksek olması, geleceğe ilişkin olumlu algısı, ailesiyle uyumlu bir yaşantısının olması, kendini değerlendirmesinin olumlu, toplum içerisinde diğer insanlarla ilişkilerinin iyi olup kendisinin de içerisinde bulunduğu toplumca 'iyi' olarak nitelendiriliyor olması, sosyal çevresiyle ilişkilerinin güçlü olması bireyi psikolojik açıdan dayanıklı kıldığı gibi yaşla gelen değişimlere uyumunu kolaylaştırmaktadır.

ANAHTAR KELİMELER: Gerontoloji, yaşlı, psikolojik dayanıklılık, uyum güçlüğü

SS-7 KRONİK YORGUNLUK SENDROMU İLE İLGİLİ HABERLERİN İÇERİK DEĞERLENDİRİLMESİ

Özlem Eskin Çiçek¹

1 S.B.Ü. Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi

AMAÇ: Haberler, toplumun sağlık okuryazarlığı geliştirmesinde önemli rol oynamaktadır. Sağlık okuryazarlık bilinci artırılarak hastaların uygun sağlık kararlarını verebilmeleri ve rahatsızlıklarına uygun uzman hekimlerine başvurmaları sağlanabilmektedir. Çalışma ile yorgunluk ile ilgili haberlerin içerik değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

YÖNTEM: Yerel ve ulusal internet haber sitelerinde “kronik yorgunluk” ve “kronik yorgunluk sendromu” anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. İçeriğinde anahtar kelimeler geçen haberler rastgele örneklem yöntemi ile seçilmiştir. İçerik değerlendirilmesi literatür taraması ile belirlenmiştir. Kasım 2018 ile Kasım 2019 arasında yayınlanan 48 haber değerlendirilmiştir.

SONUÇ: 48 haberin; 29’unda (%60) bilgi kaynağı hekim, 14’inde (% 29) belirtilmemiş, 5’inde (% 11) ise diyetisyen ve klinik psikologlardır. Bilgi kaynağı hekimlerin 11’i (% 36) geleneksel ve tamamlayıcı tıp hekimleri, 4’ü (% 13) fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzmanları, 14’ü (% 50) nöroloji, psikiyatri, hematoloji, anestezi, hematoloji, dahiliye uzman hekimleri gibi birçok farklı uzmanlık dalında hekimler oluşturmaktadır. Haberlerin 24’ünde (% 50) yorgunluğun neden olabileceği durum belirtilmemişken, 14’ünde (% 29) yaşam tarzı ve beslenme, 10’unda (% 21) tıbbi neden olabileceği belirtilmiştir. Sadece 7’sinde (% 14) komorbid rahatsızlıklar olabileceğinden bahsedilmiştir. Kronik yorgunluk tedavisi olarak haberlerin 21’i (%44) besin takviyesi ve yaşam tarzı değişikliği; 14’i (%29) geleneksel ve tamamlayıcı yöntemleri önermektedir.

YORUM: Haberlerde bilgilendirme yapan sağlık profesyonellerinde büyük çeşitlilik mevcuttur. Kronik yorgunluk sendromu ile ilgili haberlerle bireylerin sağlık okuryazarlık bilinci artırılabilir ve şikayeti ile ilgili uygun uzman hekime, doğru zamanda başvurmaları yönünde bilinçlendirilebilirler. Kronik yorgunluk ile beraber bulunabilecek komorbid rahatsızlıklar ile ilgili uzman hekimlerinde bilgilendirme yapması temin edilmelidir. Yorgunluk ile ilgili ülkemizde ilk olan internet haber içerik değerlendirme çalışması, kitle iletişim araçlarında haber içerik çalışmaları gibi ileri araştırmalar ile kapsamı genişletilmelidir.

SS-8 PRİMER BAŞAĞRISI OLAN ÇOCUK VE ERGENLERDE YAŞAM KALİTESİ VE KAYGI BOZUKLUĞU'NUN DEĞERLENDİRİLMESİ

R. Gökçen Gözübatk Çelik¹, Zeynep Baştuğ Gül¹

1 Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Bölümü, İstanbul

GİRİŞ-AMAÇ: Çocuk ve ergenlerde başağrısı prevalansı gittikçe artmakta, kişinin yaşam kalitesini etkilemektedir. Çalışmamızda pimer başağrılarının çocukluk-ergenlik döneminde yaşam kalitesine etkisini ve kaygı bozukluğunun olası klinikle bağlantısını araştırmayı amaçladık.

METOD: 2017-2019 yılları arasında 47 primer baş ağrılı 31 sağlıklı kontrol olmak üzere 78 çocuk-ergen çalışmaya dahil edildi. Çocukluk çağı kaygı bozuklukları özbildirim ölçeği (kay-bö) ve **çocuklar için yaşam kalitesi ölçeği** **iki grup için** kesitsel olarak uygulandı. SPSS -17 ile sonuçlar istatistiksel olarak değerlendirildi.

SONUÇLAR: Her iki grubun demografik verileri benzer özellikte olup, migren hastalarında diğer primer baş ağrısı grubu ve kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde yaşam kalitesinin baş ağrısı sıklığından bağımsız olarak düşük olduğu ($p=0.000$); gerilim tipi baş ağrısı hastalarının ise diğer primer baş ağrısı hastalarından ve kontrol grubundan daha yüksek kaygı bozukluğu ölçek puanı aldığı gözlemlendi ($p=0.001$). Baş ağrısı tipine bakılmaksızın ayda 8 ve 8 den fazla baş ağrısı yaşayan hasta grubunun yaşam kalitesi ($n:22$) puanları kontrol grubuna göre anlamlı düşük saptandı ($p=0.004$)

TARTIŞMA: Primer baş ağrılı çocuk-ergen grubunda yaşam kalitesi kontrol grubuna göre anlamlı düşük iken haftada 2 ve daha fazla baş ağrısı olan hastaların bu durumdan daha fazla etkilendiği izlendi. Ayrıca, çalışmamız özellikle gerilim tipi baş ağrılı cocuk-ergenlerde kaygı bozukluğu komorbiditesinin gözden kaçırılmaması gerekliliğini ortaya koymuştur.

SS-9 MULTİPL SKLEROZ TANISI İLE TERİFLUNAMİD KULLANAN HASTALARDA KARACİĞER ENZİMLERİ VE KARACİĞER FİBROZİSİ BİYOBELİRTEÇLERİNDE MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER

Mesrure Köseoğlu¹, Bahar Erbaş²

1 İstanbul Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı Ve Sinir Hastalıkları Eğitim Ve Araştırma Hastanesi, Nöroloji Kliniği

2 Demiroğlu Bilim Üniversitesi Tıp Fakültesi, Farmakoloji Anabilim Dalı

AMAÇ: Teriflunamid, multipl skleroz (MS) tedavisinde kullanılan oral bir ilaçtır. Hepatotoksik ilaçların uzun süreli kullanımında karaciğer fibrozisi ortaya çıkabilir. Karaciğer fibrozisinin tespit ve takibinde kullanılan yöntemlerden biri de serum biyobelirteçlerinden elde edilen skorlama yöntemleridir. Çalışmamızda teriflunamidin hepatik enzimlerde ve karaciğer fibrozisi skorlarında yaptığı değişiklikler arasındaki ilişki incelenmiştir.

GEREÇ-YÖNTEM: Ocak 2018-Mayıs2019 tarihleri arasında Bakırköy M.O.U.EAH, nöroloji polikliniğinde MS tanısı ile en az 6 ay teriflunamid kullanmış olan hastaların dosyaları incelenmiş, eş zamanlı olarak interferon-glatiramer asetat dışında bir MS tedavisi alan hastalar dışlanmıştır. Hastaların yaş, cinsiyet, vücut kitle indeksi (VKİ), alkol kullanımı, kullandığı diğer ilaçlar, başlangıç ve altıncı aydaki karaciğer fonksiyon testleri (KCFT) (AST,ALT,GGT,ALP) ve trombosit sayıları kaydedilmiştir. Karaciğer fibrozisi ile ilgili olarak "Apri Skorları" $[(AST(IU/L)/AST$ için normalin üst limiti IU/L) / (Trombosit sayısı (109/L))X100] hesaplanmıştır.

SONUÇLAR: Otuziki hasta çalışmaya dahil edilmiştir (yaş ortalamaları (37,34 ± 8,6) ve E/K= 11/21). Başlangıç ve altıncı ay AST değerleri (AST 0 ve AST 6) ve Apri skorları (APRİ0 vs APRİ 6) arasında istatistiksel anlamlı fark saptanmış, 6.ay değerleri yüksek bulunmuştur (sırasıyla; p=0,012 ve p=0,016). Ek ilaç kullanan hastalarda APRİ 0 ve APRİ 6, ve AST 0 ve AST 6 değerleri arasında anlamlı fark varken (sırasıyla; p=0,001 ve p=0,006), kullanmayan hastalarda böyle bir fark saptanmamıştır. Apri skorlarının ve AST değerlerinin altı ay içindeki yüzde değişimleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

YORUM: Teriflunamid kullanan hastaların ek ilaçlar kullanmaları altı ay içerisinde APRİ skor ve AST değerlerini anlamlı olarak yükseltebilmektedir. Bu bulguların, özellikle karaciğer fibrozisi açısından, klinik anlamının daha ileri incelenmesi ve ek ilaçlar kullanan hastalarda KCFT'nin daha dikkatli takibi gereklidir.

POSTER BİLDİRİLER

PS-1 FONKSİYONEL HAREKET HASTALIĞI OLAN DİSTONİK BİR OLGUNUN TEDAVİ SONUÇLARI

Ayla Fil Balkan¹, Ecem Karanfil¹, Kadriye Armutlu¹, Gül Yalçın Çakmaklı², Bülent Elibol², Mevhibe İrem Yıldız³, Talat Demirsöz³, Kazım Yazıcı³

1 Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Fakültesi Nörolojik Rehabilitasyon Ünitesi

2 Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim Dalı

3 Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Ana Bilim Dalı

AMAÇ: Fonksiyonel hareket bozukluğuna bağlı distoni tanısıyla izlenen bir olguda psikoterapi ve yoğun fizyoterapinin etkilerinin incelenmesi

YÖNTEM Sağ üst ekstremitede ve sol alt ekstremitesinde distonisi olan 34 yaşındaki kadın hastaya hafta içi her gün olmak üzere 12 seans boyunca 1 saat psikoterapi ve 4 saat fizyoterapi programı uygulanmıştır. Fizyoterapi programını vücut farkındalığı eğitimi, fonksiyonel egzersizler ve yürüyüş eğitimi oluşturmuştur. Olgunun tedavi öncesinde ve sonrasında ağrısı görsel analog ölçeği (GAÖ), yorgunluğu Chalder Yorgunluk Ölçeği, dengesi Zamanlı Kalk Yürü testi (ZKYT) ve Berg Denge Ölçeği (BDÖ), yürüyüş 10 metre yürüme testi ve 2 dakika yürüme testi, hissettiği genel iyilik hali ise GAÖ ile değerlendirilmiştir. Bazı uygulamalar ve testler sırasında hastanın video kayıtları alınmıştır.

SONUÇ: Olgunun ağrısının ve yorgunluğunun azaldığı, dengesinin ve yürüme mesafesinin arttığı belirlenmiştir. Distonik üst ekstremitedeki ve bacakta ağrının GAÖ'ne göre 3 birim azaldığı, yorgunluğunun 17 puandan 13'e indiği, ZKYT'nde 3.01 saniye, BDÖ'nde ise 24 puanlık gelişme olduğu belirlenmiştir. Ayrıca 2 dakikada yürüme mesafesinin 17 metre geliştiği bulunmuştur. GAÖ'ne göre genel iyilik hali 3 birim gelişmiştir. Tedavi öncesinde ve sonrasında alınan video kayıtları incelendiğinde fonksiyonel ve postüral gelişmelerin gözle görülebilecek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

YORUM: Fonksiyonel hareket bozukluğu olan olgumuzda distoni, üst ekstremitede kullanımı engelleyip yürümeyi bozacak derecede şiddetli olmasına rağmen, ilaç tedavisi ve psikoterapiye ek olarak uygulanan yoğun fizyoterapi, hastayı fonksiyonel olarak hedeflediği seviyeye ulaştırmıştır. Taburculukta hastanın üst ekstremitesini etkin olarak kullandığı ve yürüyüşünün normale yakın olduğu gözlemlenmiştir. Elde ettiğimiz sonuçlar, bu hastalık grubunda yoğun olarak uygulanan multidisipliner yaklaşımın ruhsal ve bedensel bütünlüğe katkıda bulunduğunu böylece hastalık semptomlarının azaltılmasına yardımcı olduğunu düşündürmüştür.

PS-2 PSİKOJENİK NON-EPİLEPTİK NÖBET VE PSİKİYATRİK EŞTANI: 2 OLGU**Ayşegül Barak¹, Çiçek Hocaoğlu¹****1 Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı**

GİRİŞ: Psikojenik nonepileptik nöbetler(PNES); gerçek epileptik nöbetleri andıran, ancak EEG değişimlerinin eşlik etmediği ataklardır. Birçok epilepsi çeşidini taklit edebildiği gibi epilepsi ile birlikte de görülebilir(1). Tanıda öykü ve klinik veriler, EEG veya VEM yardımcıdır. Bu çalışmada psikiyatrik komorbiditeleri olan 2 PNES olgusunu sunmaktayız.

OLGU 1

18 yaşındaki kadın hasta, açıköğretim öğrencisi. Poliklinik başvurusunu ailesi ile yaptı. İlk yakınmaları ortaokulda sınav kaygısı ile başladığı belirtildi. Fluoksetin 20 mg tedavisi düzenlenmiş. Aynı yıl bayılma ve kasılma şeklindeki ilk nöbet yakınması ile nöroloji başvurusu olan hastada patolojik bulgu saptanmamış. Nöbetlerinin okulda iken yoğun olduğunu belirtti. Fiziki muayene, EEG ve biyokimyasal tetkiklerinde anormallik görülmedi. Yapılan ruhsal durum muayenesinde depresif duygudurum ve düşünce içeriğinde geleceğe yönelik kaygılar hakimdi. Psikometrik incelemeler ve muayene bulguları sonrası PNES ve depresif bozukluk tanısı aldı, devam etmekte olan fluoksetin 20 mg tedavisine eşlik eden dürtüsellik için risperidon 1 mg eklendi. Ataklarında azalma olan hastanın poliklinik takibi devam etmekte.

OLGU 2

Yirmi yaşında kadın hasta üniversite 2. Sınıfta okuyor ve yurttan kalıyor. İlkokuldayken ilk epileptik nöbetinin yaşadığını, başvurduğu nöroloji hekimi tarafından tanı konup anti-epileptik tedavisi başladığını ifade etti. Halen valproik asit 1500 mg/gün ve okskarbazepin 1200 mg/gün tedavisi alıyor. Nöroloji hekimi tarafından bazı nöbetlerinin farklı olduğu belirtilmiş. İkinci görüşmesinde çocukluk çağı travması tespit edildi. Yapılan tetkikler ve psikiyatrik muayene sonrasında epilepsi ve PNES birlikteliği ile anksiyete bozukluğu tanısı aldı. Fluoksetin 20 mg tedavisi başlandı. Takibi yapılmakta.

TARTIŞMA: Epilepsi ve PNES birlikteliği sıktır(2). PNES'te majör depresif bozukluk başta olmak üzere psikiyatrik eş tanılar fazladır(3). PNES ayırıcı tanısı iyi yapılmalı, tedaviye geç kalınmamalıdır.

KAYNAKLAR

- 1- Uygur Küçükseymen E, Erdal A, Genç F, Biçer Gümçeli Y, Kutlu G. Non-Epileptik Psikojen Nöbetlerde Tanı Güçlüğü Yaratan Durumlar. *Epilepsi* 2016;22(2):55-60
- 2- C. Hingray, J. Biberon, W. El-Hage, B. de Toffol. Psychogenic non-epileptic seizures (PNES). *Revue Neurologique* Volume 172, Issues 4–5, April–May 2016, Pages 263-269
- 3- Tütüncü R, Türkçapar MH. Pseudoepileptik nöbet tanısı alan konversiyon bozukluğu hastalarının bir yıllık izlem sonuçları. *Klinik Psikiyatri* 2003;6:76-9.

PS-3 NÖROPSİKİYATRİK BULGULARLA SEYREDEN NÖROAKANTOSİTOZ**Andrei Nalimov¹, Yiğitcan Güldiken¹****1 Kocaeli Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi Nöroloji AD**

AMAÇ : Nöroakantositoz'da hiçbir küratif veya hastalık modifiye edici tedavi mevcut değildir ve nöroakantositoz bozukluklarının yönetimi tamamen semptomatiktir. Nöbet, yutma problemleri ve kalp tutulumu gibi tedavi edilebilir komplikasyonların tanınması esastır.

OLGU: 33 yaşındaki kadın hasta, 12 yıldır el ve ayakta koreiform hareketler, beceriksizlik şikayetleri ile geldi. Son 3-4 yıldır unutkanlık, dikkat eksikliği, orofasiyal diskinezileri ve gözlerde tik bozukluğu şikayetleri mevcut idi. Hastanın Ekosunda herhangi bir patoloji saptanmadı.

Hastaya Psikiyatri tarafından şüphe üzerine DİVA skorlaması dikkat eksikliği açısından yapıldı ve erişkinde dikkat eksikliği ve hareket bozukluğu hatalığı ile uyumlu gelerek tanı aldı ve psikiyatri takibine de alındı. Kraniyal görüntülemesi normal olan hastada periferik yaymada 15% akantositoz görülmesi, derin tendon reflekslerinde azalma, EMG'de duyuşsal aksonal periferik nöropati saptanması ve serum çpk düzeyinin yüksek olması ile nöroakantositoz sendromlarından koreakantositoz tipi olarak değerlendirildi.

TARTIŞMA: Nöroakantositoz sendromları, kırmızı kan hücresi akantositozu ve bazal ganglionların progresif dejenerasyonu ile birlikte karakterizi bir grup genetik endenli hastalıktır.

Nöroakantositoz sendromları arasında, Huntington hastalığına benzeyen bir fenotip olan, akromatik bir hareket bozukluğu, psikiyatrik belirtiler, bilişsel gerileme, miyopati ve aksonal nöropati gibi ek çoklu sistem özellikleri içeren otozomal resesif korea-akantositoz (Chac) ve X'e bağılıMcleod sendromu bulunur. Ek olarak, Mcleod sendromunda kardiyomiyopati oluşabilir. Chac otozomal resesif, geç başlangıçlı, genellikle yirmili yaşlarda başlayan progresif nörodejeneratif bir hastalıktır. Hastaların en az üçte birinde, tipik olarak görülen nöbetler hastalığın ilk belirtileridir. Hafıza ve yürütücü işlevlerin bozulması, değişmez olmasa da sıktır. Psikiyatrik belirtiler yaygındır, şizofreni benzeri psikoz veya obsesif-kompulsif bozukluk ortaya çıkabilir.

PS-4 BİPOLAR BOZUKLUĞU OLAN MİYASTENİA GRAVİS HASTASINDA ELEKTROKONVÜLSİF TEDAVİ UYGULAMASI

Ozan Emre Aslan¹, Elmas Beyazyüz¹, Murat Beyazyüz¹, Yakup Albayrak¹

1 Namık Kemal Üniversitesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Tekirdağ

AMAÇ: Miyastenia gravis (MG), nöromuskuler bileşkenin en sık rastlanan, çoğunluğu edinsel immünolojik bir bozukluk sonucu ortaya çıkan, otoimmün ve kronik bir hastalıktır. Başlıca belirtileri kas gücü kaybı, solunum güçlüğü, çift görme ve pitozis olmakla beraber; tüm kronik hastalıklarda olduğu gibi başa çıkma ve adaptasyon bozukluklarına bağlı panik bozukluk, yaygın anksiyete bozukluğu ve depresif bozukluk gibi psikiyatrik hastalıklar görülebilir. Bipolar bozukluk ise mani ve depresyon ile karakterize bir ruhsal bozukluktur. Bu vakada MG ve Bipolar Bozukluk Depresif Dönem tanılı bir hastaya Elektrokonvülsif Tedavi (EKT) uygulamasının olumlu sonuçları bildirilecektir.

OLGU: İlk psikiyatrik başvurusu 10 yıl önce nefes alamama, huzursuzluk şeklinde olan 47 yaşında kadın hasta panik bozukluk tanısıyla takip edilmiş, takip edilen süreçte solunum güçlüğü şikayetinde artma olması üzerine dış merkezde MG tanısı konularak (2012) Pridostigmin 60 mg/gün tedavisi başlanmış. Hastanın 2017 yılında çok konuşma, az uyuma, çok para harcama, kendini diğer insanlardan üstün görme şikayetleri olması üzerine özel bir kliniğe başvurmuş. Hastaya bipolar bozukluk manik dönem tanısı ile olanzapin 10 mg/gün tedavisi başlanmış. Hasta bu tedaviden fayda görmüş. 2019 Şubat ayında hastanemize içe kapanma, hiçbir şey yapmak istememe, zevk alamama gibi şikayetlerle başvuran hastanın servisimize yatışı yapıldı. Ketiapin 300 mg/gün olarak tedavisi düzenlendi. Farmakolojik tedavi ile şikayetlerinde çok fazla gerileme olmaması üzerine hastaya EKT seansı uygulanmaya başlandı. 4. Seanstan itibaren duygu durumunda, düşünce içeriğinde düzelmeler gözlenen hastanın EKT seansları 8'e tamamlanarak Ketiapin 300mg/gün tedavisi ile taburcu edildi. Uygulanan EKT seansları öncesi anestezi protokolü için 80 mg Propofol, 8 mg Roküronyum ve derlenme aşamasında ½ ampul (100 mg) Sugammadex infüzyonu tercih edildi.

TARTIŞMA: Bu olgu klinik tecrübe ile EKT uygulamasının MG hastalarındaki çekirdek psikiyatrik belirti ve bulgulara olumlu etkileri olduğunu göstermiştir. MG hastalarında EKT öncesi uygulanan anestezi işlemi sırasında depolarizan kas gevşeticiler yerine non-depolarizan kas gevşeticileri kullanmak ve hastanın gerekirse yoğun bakım şartlarında takip edilmesinin uygun bir yöntem olduğunu düşünmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Bipolar bozukluk, myastenia gravis, elektrokonvülsif tedavi.

PS-5 FONKSİYONEL HAREKET BOZUKLUĞU'NUN BİR VAKA ÜZERİNDEN DERLEMESİ

Elif Sarıca Darol¹

1 Sağlık Bakanlığı Sakarya Eğitim Araştırma hastanesi Nöroloji Kliniği

GİRİŞ: Fonksiyonel Hareket Bozukluğu (FHB); distraksiyon veya fizyolojik olmayan manevralar ile anlamlı değişkenlik gösterebilen, bilinen nörolojik hastalıkların neden olduğu hareket bozuklukları ile klinik açıdan örtüşmeyen hareket bozuklukları olarak tanımlanmaktadır. FHB hastaları genel olarak genç-orta yaş grubunda görülmektedir. Kadın-erkek oranı 2:1 ile 5:1 oranında olmak üzere, kadınlarda daha yüksek bildirilmiştir. Tremor, distoni, miyoklonus ve tikler gibi hiperkinetik, daha nadir olarak da parkinsonizm gibi hipokinetik tablolarla karşımıza çıkar. FHB hastalarında emosyonel stimuluslar altında amigdala -suplementar motor alan bağlantısında anormal artış olduğu izlenmiştir. Motor hazırlık aşamasında suplementar motor kompleks ile limbik aktivite arasında aberrant bir aktivite olduğu belirtilmiştir. Tanı diğer hastalıkların dışlanması ile değil, olabildiğince pozitif kriterlere dayandırılarak konmalıdır.

VAKA: 24 yaşında erkek hasta yaklaşık 8 yıl önce sert zemine kalça üzerine oturur pozisyonda düşme sonrası başlayan, özellikle akşam saatlerinde istirahat halinde otururken ve uyurken, sol bacakta daha sık olmak üzere her iki bacakta ani sıçrama şikayeti oluyormuş. Hasta başlangıçta seyrek olan bu şikayetler ile ilk olarak ortopedi bölümüne başvurmuş. Posttravmatik başlangıç nedeni ile lomber, sakroiliak eklem MR'ı çekilmiş. L3-4, L4-5, L5-S1 de diffüz annuler bulging ve L4 ve S1 köküne bası tesbit edilmiş. Muayenesinde ve görüntülemelerinde belirgin patoloji olmaması nedeni ile hastanın şikayetlerinin psikolojik kökenli olduğu düşünülmüş.

SONUÇ: Tanı; farklı zamanlarda yapılacak muayenelerin yanı sıra, hareketlerin video ile kayıtlanması ve gerektiğinde izlenmesi ile konulur. Tanıya ulaşmada distraktif manevralar yardımcı olmaktadır ancak ortalama beş yıl gecikmeli tanıları bildirilmiştir. Kendine özgü tanı kriterleriyle FHB tanısı bir "dışlama" tanısı olmayıp "pozitif" bir tanı olarak kabul edilir.

